

Wekelijkse duiding COVID-19-epidemie door het COVID-19-responsteam (RT)

Centrum Infectieziektebestrijding (CIb)

6 juli 2022

RIVM
A. van Leeuwenhoeklaan 9
3721 MA Bilthoven
Postbus 1
3720 BA Bilthoven
www.rivm.nl

LCI
T +31 88 689 7000
lci@rivm.nl

Samenvatting

Afgelopen week nam het aantal geteste personen en het aantal nieuwe positieve coronatestuitslagen toe met 15% vergeleken met de week ervoor. In Infectieradar bleef het aantal deelnemers met COVID-19-achtige klachten, net als vorige week, stabiel rond de 3,5%. Het reproductiegetal op basis van meldingen van positieve testen lag op 20 juni nog boven de 1, maar is iets gedaald ten opzichte van een week eerder. Het aantal nieuwe ziekenhuisopnames van patiënten met SARS-CoV-2 steeg met 19%. Het aantal nieuwe patiënten met SARS-CoV-2 op de IC daalde met 25% vergeleken met de week ervoor.

In het rioolwater werd in week 25 (20-26 juni) een stijging van 27,2% waargenomen in de landelijk gemiddelde virusvracht ten opzichte van week 24. De rioolcijfers waren het hoogst in het westen van het land, met name in en rondom Den Haag. In de eerste helft van week 26 (27-29 juni) steeg de gemiddelde virusvracht verder met 38,7%; de cijfers waren toen in en rondom Amsterdam erg hoog. In het rioolwater werd in week 25 de omikronvariant BA.5 het meest waargenomen. De BA.4- en BA.2.12.1-varianten werden in mindere mate gevonden. In de kiemsurveillance is de omikron-BA.5-variant in juni dominant geworden in Nederland. De variant is niet ziekmakender, maar wel zijn opgebouwde antistoffen door vaccinatie en/of een eerder doorgemaakte infectie minder effectief tegen deze variant, waardoor deze zich makkelijk kan verspreiden.

Conclusie

De circulatie van SARS-CoV-2 is nog steeds hoog in Nederland. Wel lijkt de stabilisatie verder door te zetten. Infectieradar laat, net als vorige week, een stabilisatie zien. De toename in het aantal nieuwe positieve coronatestuitslagen vanuit de GGD-teststraten is opnieuw minder groot dan voorgaande week. Deze gegevens lijken te wijzen op het naderen van de piek van het aantal besmettingen in deze zomergolf. De virusvracht in het rioolwater stijgt nog steeds, maar is minder sterk dan afgelopen week. Hoewel het aantal IC-opnames is gedaald, stijgt het aantal ziekenhuisopnames deze week nog wel. Omdat de ziekenhuisopnames altijd iets achterlopen op de besmettingscijfers, is het te verwachten dat deze stijging nog even zal aanhouden, maar uiteindelijk ook zal afvlakken.

Het Responsteam COVID-19 van het RIVM adviseert evenals vorige week om de boodschap van testen bij klachten en isolatie bij het publiek onder de aandacht te blijven brengen. Er circuleert nog veel virus; intensievere contacten tijdens de vakantieperiode kunnen voor een toename van het aantal besmettingen zorgen. Daarnaast is het extra van belang aandacht te besteden aan de oproep om alsnog een booster- of herhaalvaccinatie te halen voor degenen die hiervoor nog in aanmerking komen. Zij ontvangen vanaf dit weekend een persoonlijke oproep.

Signalen

A) Epidemiologische situatie

Afgelopen week stabiliseerde, net als vorige week, het deel van de deelnemers met COVID-19-achtige klachten in Infectieradar rond de 3,5%. Het aantal geteste personen en het aantal nieuwe positieve coronatestuitslagen vanuit de GGD-teststraten steeg (+15%) vergeleken met de week ervoor. In alle leeftijdsgroepen en in alle veiligheidsregio's was een stijging of stabilisatie in het aantal meldingen zichtbaar. Het reproductiegetal op basis van meldingen van positieve testen was op 20 juni 1,06 (1,02-1,11). Op 13 juni was dit 1,16 (1,10-1,22). Het aantal nieuwe ziekenhuisopnames van patiënten met SARS-CoV-2 steeg met 19%. Het aantal nieuwe patiënten met SARS-CoV-2 op de IC daalde met 25%, vergeleken met de week ervoor.

B) Vaccineffectiviteit tegen ernstige COVID-19

De vaccineffectiviteit tegen ernstige ziekte na volledige vaccinatie is nog steeds relatief hoog in alle leeftijdsgroepen. De nog hoge infectiedruk met SARS-CoV-2 onderstreept de noodzaak van een basisserie mét boostervaccinatie voor volwassenen tot 60 jaar oud, aangevuld met de herhaalvaccinatie voor personen vanaf 60 jaar. Herhaalde uitnodigingen voor de booster of herhaalvaccinatie worden vanaf deze week verstuurd aan hen die deze vaccinatie nog niet ontvangen hebben.

C) Clusters en signalen GGD

Er is nog een lichte toename in het aantal COVID-19-besmettingen en -clusters in de langdurige zorg, maar deze lijkt te stabiliseren. Het ziektebeloop onder bewoners van langdurigezorginstellingen is mild.

D) Rioolwatersurveillance

In week 25 (20-26 juni) steeg de landelijk gemiddelde virusvracht met 27,2% ten opzichte van week 24, naar een waarde van 1226x 100 miljard virusdeeltjes per 100.000 inwoners. De stijging van de 3 weken daarvoor zette dus door. Er werd in 19/25 veiligheidsregio's een stijging van 16,2% tot 80,5% waargenomen, waarvan de sterkste in Limburg-Noord. Deze regio viel daarmee nog wel onder het landelijk gemiddelde. De rioolcijfers waren in week 25 wederom het hoogst in het westen van het land, met name in Haaglanden en daarnaast ook in Amsterdam-Amstelland en Kennemerland. In 6/25 veiligheidsregio's daalde de gemiddelde virusvracht licht of bleef deze ongeveer gelijk aan de virusvracht in week 24.

In de eerste helft van week 26 (27-29 juni) steeg de landelijk gemiddelde virusvracht verder met 38,7% ten opzichte van week 25, naar een waarde van 1700x 100 miljard virusdeeltjes per 100.000 inwoners. Op veiligheidsregionaal niveau lagen de stijgingen tussen de 10,6% en 120,3% in 22/25 regio's. De sterkste hiervan vonden plaats in Gooi en Vechtstreek, Zeeland en Amsterdam-Amstelland. In deze regio's (met name Amsterdam) en in Haaglanden waren de cijfers in deze eerste weekhelft voornamelijk hoog vergeleken met de rest van het land. In 3/25 veiligheidsregio's bleven de rioolcijfers ongeveer gelijk aan die in week 25. De cijfers uit de eerste helft van week 26 zijn gebaseerd op 279/312 meetlocaties waarbij tot nu toe 1-3 analyses zijn uitgevoerd. De data is dus incompleet en moet nog verder worden aangevuld.

In het rioolwater was er vanaf week 20 een sterke toename in het aantal rioolwatermonsters waar specifieke BA.4-, BA.5- en BA.2.12.1-mutaties werden waargenomen. In de meest recent geteste rioolwatermonsters (uit week 25) was de omikronvariant BA.5 opnieuw het meest prevalent. De specifieke mutaties voor de BA.4- en de BA.2.12.1-varianten werden in mindere mate gedetecteerd.

E) Kiemsurveillance/virusvarianten

De omikronvariant heeft tot op heden vijf subvarianten, die met extra aandacht worden gevolgd: de zogenaamde BA.1-, BA.2- (inclusief subvariant BA.2.12.1-), BA.3-, BA.4- en BA.5-varianten. Recent wordt in veel landen een toename gezien van subvariant BA.5. Het aandeel van deze variant wordt in de kiemsurveillance gemonitord en daarnaast ook bepaald middels variant PCR. BA.5 is in juni de dominante variant geworden in Nederland.

Deze nieuwe varianten lijken volgens de WHO niet ziekmakender dan de BA.2-variant die recent het meest in Nederland voorkwam. Wel zijn er aanwijzingen dat opgebouwde antistoffen minder effectief zijn tegen deze varianten, waardoor ze makkelijk kunnen verspreiden.